

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

ഭരദ്വാജേന സ്വസ്തിവാചനപൂർവകം ശ്രീരാമാദീനാം വിസർജനം
തദർഥം ചിത്രകൂടമാർഗസ്യ ബോധനം ച തേഷാം സമേഷാം
സ്വനിർമിതേന പ്ലവേന യമുനാമുത്തീര്യ പരതഃ ഗമനം
യമുനാം ശ്യാമവടം പ്രതി ച സീതായാഃ പ്രാർഥനാ
യമുനാത്ഭവർതിപഥാ ക്രോശമാത്രം ഗത്വാ ത്രയാണാമപി വനേ
പരിഭ്രമണം യമുനായാഃ സമതലേ തഃ തേഷാം രാത്രൗ
നിവാസശ്ച

ഉഷിത്വാ രജനീം തത്ര
രാജപുത്രാവരിന്ദമൗ |
മഹർഷിമഭിവാദ്യാഥ
ജഗമതുസ്തം ഗിരിം പ്രതി || 2.55.1 ||

തേഷാം സ്വസ്ത്യയനം ചൈവ
മഹർഷിഃ സ ചകാര ഹ |
പ്രസ്ഥിതാൻ പ്രേക്ഷ്യ താംശ്ചൈവ
പിതാ പുത്രാനിവൗരസാൻ || 2.55.2 ||

തതഃ പ്രചക്രമേ വക്ത്രം
വചനം സ മഹാമുനിഃ |

ഭരദ്വാജോ മഹാതേജാ

രാമം സത്യപരാക്രമം || 2.55.3 ||

ഗംഗായമുനയോഃ സന്ധി -

മാസാദ്യ മനുജർഷഭൗ |

കാലിനീമനുഗച്ഛേതാം

നദീം പശ്ചാൻമുഖാശ്രിതാം || 2.55.4 ||

അമാസാദ്യ തു കാലിനീം

പ്രതിസ്രോതഃസമാഗതാം |

തസ്മാസ്തീർഥം പ്രചരിതം

പ്രകാമം പ്രേക്ഷ്യ രാഘവ |

തത്ര യുധം പ്ലവം കൃത്വാ

തരതാംശുമതീം നദീം || 2.55.5 ||

തതോ ന്യഗ്രോധമാസാദ്യ

മഹാന്തം ഹരിതച്ഛദം |

പരീതം ബഹുഭീർവൃക്ഷൈഃ

ശ്യാമം സിദ്ധോപസേവിതം || 2.55.6 ||

തസ്മിൻ സീതാഞ്ജലിം കൃത്വാ

പ്രയുഞ്ജീതാശിഷാം ക്രിയാം |

സമാസാദ്യ ച തം വൃക്ഷം

വസേദ് വാതിക്രമേത വാ || 2.55.7 ||

ക്രോശമാത്രം തതോ ഗത്വാ

നീലം പ്രേക്ഷ്യ ച കാന്നനം |

സൽലകീബദരീമിശ്രം

രമ്യം വംശൈശ്ച യാമുനൈഃ || 2.55.8 ||

സ പന്മാശ്ചിത്രകൂടസ്യ
 ഗതസ്യ ബഹുശോ മയാ |
 രമ്യോ മാർദ്ദവയുക്തശ്ച
 ദാവൈശ്ചൈവ വിവർജിതഃ || 2.55.9 ||

ഇതി പന്മാനമാദിശ്യ
 മഹർഷിഃ സന്യവർത്ത |
 അഭിവാദ്യ തഥേത്യുക്താ
 രാമേണ വിനിവർതിതഃ || 2.55.10 ||

ഉപാവൃത്തേ മൂനൗ തസ്മിൻ
 രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് |
 കൃതപുൺയാഃ സ്ഥ ഭദ്രം തേ
 മുനിർയന്നോനുകമ്പതേ || 2.55.11 ||

ഇതി തൗ പുരുഷവ്യാഘ്രൗ
 മന്ത്രയിത്വാ മനസിനൗ |
 സീതാമേവാഗ്രതഃ കൃത്വാ
 കാലിനീം ജഗ്മതുർനദീം || 2.55.12 ||

അമാസാദ്യ തു കാലിനീം
 ശീഘ്രസ്രോതസിനീം നദീം |
 ചിന്താമാപേദിരേ സദ്യോ
 നദീജലതിതീർഷവഃ || 2.55.13 ||

തൗ കാഷ്ഠസംഘാടമഥോ
 ചക്രതഃ സുമഹാപ്ലവം |
 ശുഷ്കൈർവംശൈഃ സമാകീർണ -
 മുശീരൈശ്ച സമാവൃതം || 2.55.14 ||

തതോ വൈതസശാഖാശ്ച
 ജംബുശാഖാശ്ച വീര്യവാൻ |
 ചകാര ലക്ഷ്മണശ്ചരിത്യാ
 സീതായാഃ സുഖമാസനം || 2.55.15 ||

തത്ര ശ്രീയമിവാചിന്ത്യാം
 രാമോ ദാശരഥിഃ പ്രിയാം |
 ഈഷത്സ ലജ്ജമാനാം താ -
 മധ്യാരോപയത പ്ലവം || 2.55.16 ||

പാർശ്വേ തത്ര ച വൈദേഹ്യാ
 വസനേ ഭൂഷണാനി ച |
 പ്ലവേ കഠിനകാജം ച
 രാമശ്ചക്രേ സമാഹിതഃ || 2.55.17 ||

ആരോപ്യ സീതാം പ്രഥമം
 സംഘാടം പരിഗൃഹ്യ ത്വ |
 തതഃ പ്രതേരതുർയത്തൗ
 പ്രീതു ദശരഥാത്മജൗ || 2.55.18 ||

കാലിന്ദീമധ്യമായാതാ
 സീതാ ത്വേനാമവന്ദത |
 സ്വസ്തി ദേവി തരാമി ത്വാം
 പാരയേൻമേ പതിർവ്രതം || 2.55.19 ||

യക്ഷ്യ ത്വാം ഗോസഹസ്രേണ
 സുരാഘടശതേന ച |
 സ്വസ്തി പ്രത്യാഗതേ രാമേ
 പുരീമിക്ഷ്യാകുപാലിതാം || 2.55.20 ||

കാലിന്ദീമഥ സീതാ തു
 യാചമാനാ കൃതാഞ്ജലിഃ |
 തീരമേവാഭിസമ്പ്രാപ്താ
 ദക്ഷിണം വരവർണിനീ || 2.55.21 ||

തതഃ പ്ലവേനാംശുമതീം
 ശീഘ്രഗാമൂർമിമാലിനീം |
 തീരജൈർബഹുഭിർവൃക്ഷൈഃ
 സന്തേരുർയമുനാം നദീം || 2.55.22 ||

തേ തീർണ്ണാഃ പ്ലവമുത്സൃജ്യ
 പ്രസ്ഥായ യമുനാവനാത് |
 ശ്യാമം ന്യഗ്രോധമാസേദുഃ
 ശീതലം ഹരിതച്ഛദം || 2.55.23 ||

ന്യഗ്രോധം സമുപാഗമ്യ
 വൈദേഹീ ചാഭ്യവന്ദത |
 നമസ്തേസ്തു മഹാവൃക്ഷ
 പാരയേന്മേ പതിർവ്രതം || 2.55.24 ||

കൗസൽയാം ചൈവ പശ്യേമ
 സുമിത്രാം ച യശസ്വിനീം |
 ഇതി സീതാഞ്ജലിം കൃത്വാ
 പര്യഗച്ഛന്മനസ്വിനീ || 2.55.25 ||

അവലോക്യ തതഃ സീതാ -
 മായാചന്തീമനിന്ദിതാം |
 ദധിതാം ച വിധേയാം ച
 രാമോ ലക്ഷ്മണമബ്രവീത് || 2.55.26 ||

സീതാമാദായ ഗച്ഛ ത്വ -
 മഗ്രതോ ഭരതാനുജ |
 പൃഷ്ഠതോന്യഗമിഷ്യാമി
 സായുധോ ദ്വിപദാം വര || 2.55.27 ||

യദ് യത് ഫലം പ്രാർഥയതേ
 പുഷ്പം വാ ജനകാത്മജാ |
 തത് തത് പ്രയച്ഛ വൈദേഹ്യാ
 യത്രാസ്യ രമതേ മനഃ || 2.55.28 ||

ഏകൈകം പാദപം ഗുൽമം
 ലതാം വാ പുഷ്പശാലിനീം |
 അദ്യുഷ്ടരൂപാം പശ്യന്തീ
 രാമം പപ്രച്ഛ സാബലാ || 2.55.29 ||

രമണീയാൻ ബഹുവിധാൻ
 പാദപാൻ കുസുമോത്കരാൻ |
 സീതാവചനസംരബ്ധ
 ആനയാമാസ ലക്ഷ്മണഃ || 2.55.30 ||

വിചിത്രവാലുകജലാം
 ഹംസസാരസനാദിതാം |
 രേമേ ജനകരാജസ്യ
 സുതാ പ്രേക്ഷ്യ തദാ നദീം || 2.55.31 ||

ക്രോശമാത്രം തതോ ഗത്വാ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ |
 ബഹുൻ മേധ്യാൻ മൃഗാൻ ഹത്വാ
 ചേരതുർയമുനാവനേ || 2.55.32 ||

വിഹൃത്യ തേ ബർഹിണപുഗനാദിതേ
 ശുഭേ വനേ വാരണവാനരായുതേ |
 സമം നദീവപ്രമുപേത്യ സത്വരം
 നിവാസമാജഗ്മുരദീനദർശനാഃ || 2.55.33 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ പഞ്ചപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||